УДК 342.9:001.102:347.99
DOI https://doi.org/10.32782/2307-1745.2026.83.7

Калмикова О. В.,
кандидат юридичних наук, професор,
професор кафедри адміністративного та фінансового права
Національного університету біоресурсів і природокористування України
ORCID: https://orcid.org/0000-0003-2041-8925

Улютіна О. А.,
кандидат юридичних наук, професор,
професор кафедри адміністративного та фінансового права,
Національний університет біоресурсів і природокористування України
ORCID: https://orcid.org/0000-0003-1982-9911

ПРИНЦИПИ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СУДІВ ЗАГАЛЬНОЇ ЮРИСДИКЦІЇ

Анотація. У статті досліджено принципи адміністративно-правового регулювання інформаційної діяльності судів загальної юрисдикції. Розкрито їх зміст, правову природу та значення для організації інформаційних процесів у судовій системі. Визначено взаємозв'язок загальноправових, адміністративно-правових і спеціальних принципів, що формують систему адміністративно-правового регулювання інформаційної діяльності судів. Обґрунтовано значення принципів верховенства права, законності, правової визначеності, відкритості та прозорості, пропорційності, незалежності судової влади в інформаційній сфері та належного врядування.

Особливу увагу приділено функціональному призначенню зазначених принципів у механізмі публічного адміністрування судової влади. Встановлено, що вони виконують орієнтаційну, обмежувальну, гарантійну, інтегративну, адаптаційну та стабілізаційну функції. Розглянуто особливості реалізації принципів в умовах цифровізації судової влади, розвитку електронного судочинства, європейської інтеграції та воєнного стану.

Обґрунтовано необхідність системного підходу до формування принципів адміністративно-правового регулювання інформаційної діяльності судів, який має забезпечувати узгодження вимог щодо відкритості та доступності судової інформації з гарантіями незалежності судової влади, захисту персональних даних та інформаційної безпеки. Зроблено висновок, що належне нормативне закріплення та комплексна реалізація відповідних принципів є необхідною умовою ефективного, прозорого та збалансованого функціонування інформаційної діяльності судів загальної юрисдикції.

Ключові слова: принципи, адміністративно-правове регулювання, інформаційна діяльність, суди загальної юрисдикції, судова влада, відкритість, прозорість, інформаційна безпека, цифровізація, електронне судочинство.

Постановка проблеми. Цифровізація судової влади та активне впровадження інформаційно-комунікаційних технологій зумовлюють необхідність належного адміністративно-правового регулювання інформаційної діяльності судів загальної юрисдикції. Зростання обсягів судової інформації, розвиток електронного судочинства та розширення доступу до цифрових інформаційних ресурсів актуалізують питання визначення чітких правових засад організації інформаційних процесів у судовій системі. У цьому контексті принципи адміністративно-правового регулювання визначають основні орієнтири забезпечення законності, відкритості, правової визначеності та ефективності інформаційної діяльності судів.

Актуальність цієї проблематики посилюється необхідністю забезпечення балансу між відкритістю судової інформації, незалежністю судової влади, захистом персональних даних та інформаційною безпекою. Особливого значення зазначені питання набувають в умовах цифрової трансформації, європейської інтеграції та воєнного стану, коли поряд із розширенням доступу до інформації виникає потреба у встановленні обґрунтованих і пропорційних обмежень. У зв'язку з цим важливим є системне визначення та нормативне закріплення принципів адміністративно-правового регулювання інформаційної діяльності судів загальної юрисдикції як основи її ефективної, прозорої та безпечної організації.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика правового регулювання інформаційної діяльності судової системи та функціонування електронного судочинства досліджується у сучасній юридичній літературі. Зокрема, Н. А. Литвин та Я. В. Ковач аналізують нормативно-правове регулювання інформаційної діяльності судової системи України, визначаючи основні напрями її правового забезпечення та проблемні аспекти [1]. Н. А. Литвин та А. О. Ярош досліджують особливості надання доказів в електронному судочинстві, акцентуючи увагу на трансформації процесуальних механізмів під впливом цифрових технологій [2]. Теоретичну основу дослідження принципів адміністративно-правового регулювання становлять положення адміністративного права, зокрема підходи до принципів діяльності публічної адміністрації, викладені у підручнику «Адміністративне право України» за редакцією Т. О. Коломоєць [3].

Важливе значення для визначення загальних засад правового регулювання мають положення М. І. Козюбри щодо верховенства права та його основних вимог [4], а також дослідження П. І. Мандзика, присвячені принципам національної системи правосуддя та їх сучасному розумінню [5]. Зазначені наукові

праці формують теоретичне підґрунтя для визначення змісту загальноправових і спеціальних принципів, що застосовуються у сфері інформаційної діяльності судів.

Водночас наявні дослідження переважно зосереджені на загальних питаннях правового регулювання інформаційної діяльності судів, принципах судової системи та окремих аспектах електронного судочинства. Питання системи принципів адміністративно-правового регулювання інформаційної діяльності судів загальної юрисдикції, їх взаємозв'язку, функціонального призначення та особливостей реалізації в умовах цифровізації судової влади потребують подальшого комплексного наукового дослідження.

Мета статті – проаналізувати принципи адміністративно-правового регулювання інформаційної діяльності судів загальної юрисдикції, визначити їх систему, зміст та функціональне значення.

Виклад основного матеріалу. Інформаційна діяльність судів загальної юрисдикції в сучасних умовах набуває комплексного характеру та поступово перетворюється з допоміжного елементу судочинства на окремий напрям публічно-правової діяльності. Така діяльність охоплює сукупність процесів, пов'язаних із отриманням, збиранням, обробленням, систематизацією, зберіганням, поширенням та захистом інформації, необхідної для здійснення правосуддя, організації роботи судів і виконання ними адміністративних функцій. Її належне функціонування безпосередньо залежить від чіткості правового регулювання, визначеності повноважень відповідних суб'єктів та дотримання встановлених процедур.

У цьому контексті принципи адміністративно-правового регулювання інформаційної діяльності судів визначають основні орієнтири її правової організації та забезпечують узгодження вимог щодо відкритості судової влади, гарантування її незалежності, доступності інформації та належного її захисту. Принципи виступають не лише загальними нормативними положеннями, а й критеріями, за допомогою яких визначаються допустимі межі адміністративного впливу на інформаційні процеси у судовій системі. Саме через систему таких принципів забезпечується узгодженість між публічним інтересом у відкритості діяльності судів та необхідністю збереження інформації, доступ до якої обмежується законом.

Важливим чинником трансформації інформаційної діяльності судів є цифровізація судової системи України, яка триває протягом тривалого часу та поступово охоплює основні напрями організації судочинства. Перехід від переважно паперового документообігу до комп'ютеризації судів, створення електронних інформаційних ресурсів і реєстрів, розвитку офіційних вебресурсів судової влади та запровадження дистанційної комунікації з учасниками судового процесу істотно розширив можливості інформаційного забезпечення судової діяльності. Використання електронних сервісів дає змогу подавати процесуальні документи в електронній формі, отримувати інформацію про рух справ, брати участь у судових засіданнях у режимі відеоконференції та користуватися іншими цифровими інструментами взаємодії із судом.

Разом із тим цифровізація судової системи супроводжується низкою проблем, що стосуються технічного, організаційного та правового забезпечення відповідних процесів. Зокрема, нерівномірний рівень технічної спроможності судів, необхідність підвищення цифрової компетентності працівників і користувачів, а також потреба в подальшому вдосконаленні нормативного регулювання можуть ускладнювати повноцінне використання цифрових можливостей. У зв'язку з цим подальший розвиток інформаційної діяльності судів потребує не лише технологічного оновлення, а й удосконалення правових та організаційних механізмів, які забезпечують функціонування електронних сервісів.

Особливого значення набуває питання використання у судовій діяльності технологій штучного інтелекту. На відміну від простої автоматизації інформаційних процедур, застосування таких технологій потенційно може передбачати виконання окремих функцій, які традиційно належать до компетенції людини. Це зумовлює необхідність вирішення низки правових та етичних питань, пов'язаних із визначенням меж автоматизації, відповідальністю за результати використання відповідних технологій, прозорістю алгоритмів та забезпеченням прав учасників судочинства. Тому впровадження штучного інтелекту має супроводжуватися належним адміністративно-правовим регулюванням та збереженням належного рівня людського контролю [6, с. 42].

Водночас інформаційна діяльність судів має здійснюватися з урахуванням особливого правового статусу судової влади. Адміністративно-правове регулювання не може перетворюватися на засіб втручання у здійснення правосуддя або створювати залежність судів і суддів від інших суб'єктів публічного адміністрування. Тому система відповідних принципів має одночасно забезпечувати належну організацію інформаційних процесів і гарантувати інституційну та функціональну незалежність судової влади.

Значення принципів посилюється також у контексті європейської інтеграції України, оскільки розвиток судової системи передбачає поступове наближення національних механізмів її інформаційного забезпечення до європейських стандартів відкритості, прозорості, належного врядування та ефективного доступу до правосуддя. Це потребує не лише вдосконалення інформаційних технологій, а й формування належних адміністративно-правових засад їх використання.

Окремий вплив на зміст інформаційної діяльності судів має воєнний стан, за якого поряд із забезпеченням відкритості судової влади виникає необхідність посилення захисту інформації та безпеки судів, суддів, працівників апарату й учасників судових проваджень. У зв'язку з цим особливого значення набуває принцип пропорційності, відповідно до якого обмеження доступу до окремих категорій інформації мають бути законними, необхідними та співмірними з визначеною метою. Таким чином, сучасні умови функціонування судової системи зумовлюють необхідність комплексного підходу до визначення та реалізації принципів адміністративно-правового регулювання інформаційної діяльності судів загальної юрисдикції [7, с. 29].

Зміст принципів адміністративно-правового регулювання інформаційної діяльності судів формується сукупністю основоположних вимог, що визначають порядок організації та здійснення інформаційних процесів у судовій системі й закріплені в Конституції України, інформаційному законодавстві та нормативно-правових актах у сфері судоустрою. Так, положення статей 8, 19 і 34 Конституції України [8] закріплюють верховенство права, законність, а також право на вільне отримання, використання і поширення інформації як фундаментальні засади здійснення інформаційної діяльності судами. Водночас стаття 129 Конституції України та Закон України «Про судоустрій і статус суддів» визначають гласність судового процесу та відкритість судових

рішень як важливі правові гарантії інформаційної відкритості судової влади [8, 9].

До основних вимог, що випливають із наведених конституційних положень, належать правова визначеність інформаційних процедур, доступність і відкритість судової інформації, рівність суб'єктів у доступі до неї, а також належний захист інформації з обмеженим доступом. Відповідні вимоги закріплено, зокрема, у Законах України «Про інформацію» [10], «Про доступ до публічної інформації» [11] та «Про захист персональних даних» [12]. Водночас особливості оброблення, використання та поширення судової інформації деталізуються нормами процесуального законодавства та нормативними положеннями, що регулюють функціонування Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи.

У процесі цифровізації судової влади система відповідних принципів набуває додаткового змісту, охоплюючи вимоги щодо технологічної нейтральності, інформаційної та кібербезпеки, належного захисту електронних даних і безперервності роботи судових інформаційних систем. Зазначені положення узгоджуються з вимогами Закону України «Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах» [12], Закону України «Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги» [13], а також інших нормативно-правових актів, що визначають порядок функціонування електронного судочинства.

Водночас принципи адміністративно-правового регулювання інформаційної діяльності судів мають комплексний характер, поєднуючи засади адміністративного права із принципами організації та здійснення судової влади. З одного боку, їх зміст визначається такими загальними адміністративно-правовими принципами, як законність, верховенство права, публічність, підзвітність і пропорційність, а з іншого – принципами незалежності суддів, неупередженості, гласності судового процесу та забезпечення права на справедливий суд. Таке поєднання обумовлює необхідність врахування специфіки судової влади, оскільки адміністративно-правове регулювання інформаційної діяльності не повинно створювати передумов для втручання у здійснення правосуддя.

Особливе значення має принцип верховенства права, який передбачає забезпечення правової визначеності, передбачуваності та рівності доступу до судової інформації. Його реалізація потребує чіткого визначення повноважень суб'єктів судового адміністрування, порядку надання інформації, підстав і меж обмеження доступу до неї, а також ефективних способів захисту інформаційних прав.

Тісно пов'язаний із ним принцип законності, відповідно до якого управлінські рішення у сфері інформаційної діяльності судів мають прийматися на підставі та в межах закону. Це особливо важливо в умовах цифровізації, коли значна частина інформаційних процесів регулюється підзаконними актами та внутрішніми процедурами, що потребує додаткових гарантій недопущення перевищення повноважень і забезпечення прозорості управлінських механізмів.

Важливим принципом є відкритість і прозорість діяльності судів, що забезпечує реалізацію права на доступ до публічної інформації. Його зміст не обмежується оприлюдненням судових рішень чи статистичних відомостей, а передбачає створення доступних, зрозумілих і недискримінаційних процедур отримання судової інформації. Водночас відкритість судової інформації має узгоджуватися з принципом пропорційності.

Принцип пропорційності забезпечує необхідний баланс між доступністю судової інформації та захистом персональних даних, інформації з обмеженим доступом, а також безпекою суддів та учасників судового процесу. Відповідно, встановлення обмежень доступу має бути обґрунтованим, необхідним і співмірним визначеній легітимній меті. Особливого значення це набуває в умовах воєнного стану, коли потреба у відкритості інформації має узгоджуватися з підвищеними вимогами до безпеки судової системи та учасників судочинства [4, с. 7–8].

Окреме місце серед принципів адміністративно-правового регулювання інформаційної діяльності судів посідає принцип незалежності судової влади в інформаційній сфері. Його сутність полягає у недопущенні використання адміністративних та інформаційних механізмів як засобу впливу на суди чи суддів. Реалізація цього принципу передбачає чітке розмежування повноважень між органами суддівського врядування, органами судової адміністрації та судами як самостійними суб'єктами інформаційних правовідносин.

В умовах цифрової трансформації особливого значення набуває також принцип належного врядування, який охоплює вимоги ефективності, сервісної орієнтованості, технологічної нейтральності та підзвітності адміністративних рішень у сфері інформаційної діяльності судів. Його реалізація має забезпечувати функціонування інформаційних сервісів таким чином, щоб вони сприяли доступності правосуддя та не створювали необґрунтованих адміністративних перешкод.

Аналіз наведених принципів свідчить, що вони не є відокремленими положеннями, а перебувають у взаємозв'язку та взаємно доповнюють один одного. Тому їх практична реалізація потребує комплексного застосування, що зумовлює необхідність розгляду не лише окремих принципів, а й формування їх цілісної системи. Такий підхід дає змогу врахувати багатокомпонентний характер адміністративно-правового регулювання інформаційної діяльності судів та забезпечити узгодженість відповідних правових механізмів.

Систематизація принципів має значення також з огляду на складність інформаційних правовідносин у судовій сфері, які поєднують управлінські, публічно-правові та правозахисні аспекти. Крім того, системний підхід дає можливість розмежувати загальні та спеціальні рівні правового регулювання, узгодити адміністративно-правові механізми з принципами судової влади та мінімізувати ризики нормативних колізій і надмірного адміністративного втручання у здійснення правосуддя [1, с. 52].

З огляду на зазначене систему принципів адміністративно-правового регулювання інформаційної діяльності судів загальної юрисдикції доцільно поділяти на три взаємопов'язані групи, кожна з яких відображає відповідний рівень правового впливу на інформаційні процеси у судовій системі.

До першої групи – загальноправових принципів – належать верховенство права, законність та правова визначеність. Вони визначають фундаментальні засади функціонування судової системи, встановлюють загальні межі адміністративно-правового регулювання та забезпечують відповідність інформаційної діяльності судів основоположним вимогам права.

Другу групу становлять адміністративно-правові принципи, до яких доцільно віднести публічність, підзвітність, пропорційність та належне врядування. Вони визначають характер адміністративно-правового впливу на інформаційну діяльність судів, забезпечують прозорість управлінських процесів,

обґрунтованість обмежень доступу до інформації, ефективність адміністрування та належну організацію відповідних процедур.

Третю групу утворюють спеціальні принципи інформаційної діяльності судів загальної юрисдикції, серед яких варто виокремити відкритість судової інформації, незалежність судової влади в інформаційній сфері, баланс між відкритістю та конфіденційністю, а також сервісну орієнтованість інформаційних процесів. Їх зміст зумовлений специфікою судової діяльності та необхідністю одночасного забезпечення доступності судової інформації, незалежності судів, захисту інформації та належного інформаційного обслуговування учасників судових правовідносин.

Таким чином, запропонована класифікація дозволяє розмежувати загальні правові засади, адміністративно-правові засоби та спеціальні принципи інформаційної діяльності судів, що у сукупності формують цілісну систему адміністративно-правового регулювання.

Водночас європейська інтеграція України зумовлює необхідність подальшого узгодження цієї системи з європейськими стандартами відкритості та прозорості судової влади, належного адміністрування і забезпечення права на доступ до правосуддя, сформованими у практиці Європейського суду з прав людини та відповідних рекомендаціях Ради Європи.

Визначення системи принципів адміністративно-правового регулювання інформаційної діяльності судів дає змогу не лише структурувати їх зміст, а й розкрити функціональне значення в механізмі публічного адміністрування судової влади. Саме завдяки реалізації відповідних функцій принципи набувають практичного характеру та впливають на нормотворчу і правозастосовну діяльність у сфері інформаційного забезпечення судів.

Насамперед принципи визначають загальні напрями та межі адміністративно-правового впливу на інформаційні процеси, пов'язані з діяльністю судів. Вони забезпечують узгодженість правового регулювання, сприяють однаковому розумінню та застосуванню відповідних норм суб'єктами судового адміністрування, а також можуть використовуватися як критерії оцінки законності й обґрунтованості управлінських рішень.

Однією з основних є орієнтаційна функція, яка визначає напрями розвитку нормативного регулювання інформаційної діяльності судів. Принципи спрямовують законодавчу та підзаконну нормотворчість від формального забезпечення доступу до інформації до формування ефективної, прозорої та сервісно орієнтованої системи судової інформації, що відповідає сучасним європейським стандартам відкритості та належного врядування.

Важливе значення має обмежувальна функція, що визначає межі допустимого адміністративного впливу на інформаційну діяльність судів. З огляду на вимогу незалежності судової влади відповідні принципи мають запобігати використанню адміністративних та інформаційних механізмів для прямого чи опосередкованого впливу на суди або суддів, у тому числі шляхом необґрунтованого втручання в організацію інформаційних потоків чи функціонування цифрових сервісів.

Із нею тісно пов'язана гарантійна функція, спрямована на забезпечення інформаційних прав учасників судового процесу та інших осіб. Реалізація цієї функції передбачає встановлення належного балансу між доступом до публічної інформації про діяльність судів та необхідністю захисту персональних даних, інформації з обмеженим доступом і відомостей, що можуть становити загрозу безпеці судової діяльності.

В умовах цифровізації судової влади принципи набувають також інтегративної функції, поєднуючи правові, організаційні та технологічні складові інформаційної діяльності судів. Вони формують основу для встановлення вимог до електронної взаємодії, функціонування судових інформаційних систем, захисту інформації, кібербезпеки та технологічної нейтральності.

В умовах європейської інтеграції принципи виконують адаптаційну функцію, спрямовану на узгодження національного законодавства та практики судового адміністрування з європейськими стандартами прозорості, підзвітності та ефективності судової влади. У цьому контексті вони сприяють імплементації відповідних рекомендацій Ради Європи та підходів, сформованих у практиці Європейського суду з прав людини.

Водночас в умовах воєнного стану набуває особливого значення стабілізаційна функція принципів, яка полягає у забезпеченні правової визначеності та передбачуваності рішень щодо обмеження доступу до окремих видів судової інформації. При цьому такі обмеження мають бути обґрунтованими та спрямованими на забезпечення безпеки, без необґрунтованого звуження інформаційних прав громадян [7, с. 29–30].

Так, функціональне призначення принципів адміністративно-правового регулювання інформаційної діяльності судів полягає у забезпеченні узгодженого, збалансованого та стійкого функціонування інформаційної складової судової влади в умовах цифровізації, європейської інтеграції та воєнного стану. Їх реалізація визначає загальні орієнтири організації інформаційних процесів, встановлює межі адміністративно-правового впливу на відповідну сферу та забезпечує узгодження діяльності судів, органів суддівського врядування й суб'єктів судового адміністрування.

Практичне значення зазначених принципів проявляється у забезпеченні належного доступу до судової інформації, дотриманні вимог її відкритості та прозорості, одночасному захисті персональних даних та інформації з обмеженим доступом. Вони також створюють правові передумови для ефективного функціонування електронних інформаційних систем, застосування цифрових сервісів, забезпечення інформаційної та кібербезпеки, а також впровадження новітніх технологій у судову діяльність. При цьому принципи мають забезпечувати недопущення використання інформаційних та адміністративних механізмів як засобів втручання у здійснення правосуддя.

Тож, принципи адміністративно-правового регулювання виконують не лише регулятивну, а й гарантійну, організаційну та стабілізаційну функції. Їх послідовне та системне застосування сприяє належній організації інформаційних процесів, захисту прав учасників судочинства, збереженню незалежності судової влади, підвищенню ефективності її інформаційної діяльності та зміцненню суспільної довіри до суду.

Висновки. Принципи адміністративно-правового регулювання інформаційної діяльності судів загальної юрисдикції становлять систему взаємопов'язаних правових засад, які визначають напрями організації та здійснення інформаційних процесів у судовій системі. До них належать загальноправові принципи верховенства права, законності та правової визначеності, адміністративно-правові принципи публічності, підзвітності, пропорційності та належного врядування, а також спеціальні принципи відкритості судової інформації, незалежності судової влади в інформаційній сфері, балансу між відкритістю та конфіденційністю і сервісної орієнтованості інформаційних

процесів. Сукупна реалізація зазначених принципів забезпечує узгодженість правових, організаційних і технологічних складових інформаційної діяльності судів та визначає межі адміністративного впливу у цій сфері.

В умовах цифровізації судової влади, європейської інтеграції та воєнного стану особливого значення набувають правова визначеність, пропорційність обмежень доступу до судової інформації, інформаційна безпека, технологічна нейтральність і належне врядування. Подальше вдосконалення адміністративно-правового регулювання має бути спрямоване на систематизацію та нормативне закріплення відповідних принципів, забезпечення балансу між відкритістю судової діяльності, незалежністю судової влади та захистом інформації, а також узгодження національних правових механізмів із сучасними європейськими стандартами. Це сприятиме формуванню ефективної, прозорої та стійкої системи інформаційної діяльності судів загальної юрисдикції.

Література:

1. Литвин Н.А., Ковач Я.В. Аналіз правового регулювання інформаційної діяльності судової системи України. *Журнал східноєвропейського права.* 2025. № 131. С. 50–59. URL: https://easternlaw.com.ua/wp-content/uploads/2025/02/lytvyn_kovach_131.pdf
2. Литвин Н.А., Ярош А.О. Особливості надання доказів у електронному судочинстві. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». Серія:* «*Юридичні науки*». 2024. № 3. С. 11–16. URL: https://easternlaw.com.ua/wp-content/uploads/2025/02/lytvyn_kovach_131.pdf
3. Адміністративне право України : підруч. для студ. ВНЗ / Т.О. Коломоєць та ін. ; за заг. ред. Т.О. Коломоєць. Запорізький національний університет МОН України. К. : Істина, 2009. 475 с.
4. Козюбра М.І. Принцип верховенства права і правової держави: єдність основних вимог. *Наукові* записки. 2007. Т. 64. *Юридичні науки*. С. 3–9. URL: https://ekmair.ukma.edu.ua/server/api/core/bitstreams/ee0fef65-20f7-4d0e-8830-e19403bf067d/content
5. Мандзик П.І. Принципи національної системи правосуддя: сучасне розуміння. *Юридична наука*. 2020. № 1(103). Т. 2. С. 100–105. URL: https://journal-nam.com.ua/index.php/journal/article/view/617/586
6. Логойда В.М. Проблеми цифровізації судочинства в Україні. *Науковий вісник Ужгородського Національного Університету, 2025. Серія ПРАВО.* Випуск 92: частина 5. С. 35- 42 DOI https://doi.org/10.24144/2307-3322.2025.92.5.4
7. Крупнова Л.В., Крупнова А.О. Принципи адміністративно-правового регулювання інформаційної діяльності судів. *Наше право.* 2026. № 1. С. 27–34.
8. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text
9. Про судоустрій і статус суддів : Закон України від 02.06.2016 р. № 1402-VIII. URL: https:// zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19#Text
10. Про інформацію : Закон України від 02.10.1992 р. № 2657-XII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12
11. Про доступ до публічної інформації : Закон України від 13.01.2011 № 2939-VI. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17#Text
12. Про захист персональних даних : Закон України від 01.06.2010 р. № 2297-VI. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17#Text
13. Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах : Закон України від 05.07.1994 р. № 80/94-ВР. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80/94-%D0%B2%D1%80#Text
14. Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги: Закон України від 05.10.2017 р. №2155-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2155-19#Text

Стаття поширюється на умовах ліцензії відкритого доступу (CC BY 4.0)

Kalmykova O., Uliutina O. Principles of administrative and legal regulation of information activities by courts of general jurisdiction

Summary. The article examines the principles of administrative and legal regulation of the information activities of courts of general jurisdiction. Their content, legal nature, and significance for the organization of information processes within the judicial system are analyzed. The interrelationship between general legal, administrative and legal, and special principles that constitute the system of administrative and legal regulation of the information activities of courts is identified. The significance of the principles of the rule of law, legality, legal certainty, openness and transparency, proportionality, judicial independence in the information sphere, and good governance is substantiated.

Particular attention is paid to the functional role of these principles within the mechanism of public administration of the judiciary. It is established that they perform guiding, restrictive, guaranteeing, integrative, adaptive, and stabilizing functions. The specific features of implementing these principles in the context of the digitalization of the judiciary, the development of e-justice, European integration, and martial law are examined.

The necessity of a systematic approach to the formation of principles of administrative and legal regulation of the information activities of courts is substantiated. Such an approach should ensure the balance between the requirements of openness and accessibility of judicial information and guarantees of judicial independence, personal data protection, and information security. It is concluded that the proper legal consolidation and comprehensive implementation of these principles are essential conditions for the effective, transparent, and balanced functioning of the information activities of courts of general jurisdiction.

Key words: principles, administrative and legal regulation, information activities, courts of general jurisdiction, judiciary, openness, transparency, information security, digitalization, e-justice.

Використання штучного інтелекту. Під час підготовки статті інструменти штучного інтелекту не використовувалися.

Дата першого надходження статті до видання: 29.08.2026
Дата прийняття статті до друку після рецензування: 01.10.2026
Дата публікації (оприлюднення) статті: 09.11.2026